

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Vorbirea contelui Ștefan Tisza,

rostită în dieta țării în ședința din 20 Februarie 1914.

Urmând datorinței, m'am ocupat cu chestia aceasta în scurtul timp, de când de nou mă aflu în postul acesta. Nu pe calea aparatului oficios m'am ocupat, ci am rugat pe acei stimate amici ai mei, cari trăesc afară la sat, între popor, între poporul nemaghiar al țării, pe aceia despre cari știu, că posed încrederea poporului, despre cari știu, că pot înțelege o adevărată gândire a poporului, să știricească ei în direcția aceasta; și pot să spun, că din toate părțile țării am primit răspunsul unanim, că mai ales prin cercurile germanimeii cu gândire atât de patriotică stă ascunsă o nemulțămire, care până acum nu s'a arătat în mod mai pătimas, dar care aduce în conflict intern o parte a lumii lor sentimentale cu cealaltă parte, care se trage spre patria maghiară și națiunea maghiară, iar aceasta aduce în adevărat contrast sufletească lumea lor sufletească, până aci atât de mulțămită și atât de unitară, astfel, că eu cred, că noi trebuie să ne ocupăm foarte serios cu problema, *ca în școlile populare de stat ori în școlile populare cu limba de propunere maghiară, cari nu sunt ale statului, din ținuturile naționaliste, se deschid un teren oarecare pentru valorarea limbii materne.* (Aprobări vii).

Amintesc aici numai un lucru. Ochiul meu e îndreptat spre micile agitațiuni, până acum ascunse, din cercuri foarte înguste, îndreptate spre inficierea sufletului nemțimeii. Știu eu foarte bine, că în Ungaria câteva existențe nemulțămite, neisprăvite, și câțiva cari vânează după popularitate ieftină și cu mijloacele demagogice ale popularității ieftine vreau să se valorizeze, niște ștebări, se ocupă cu aceste lucruri. Așa numitul pangermanism încă nu e astăzi de însemnătate. Știu însă și aceea, că a succes a fi deșteptat, atât în marele imperiu german, cât și între germanimea din Austria, interesul față de lucrul acesta. Știu și aceea, că agitația aceasta cerșește bani din străinătate și primește bani din străinătate și știu și aceea, că cu totul fără succes, și că să va reduce la neînsemnătatea pe care o merită, în momentul, în care acest singur motiv de nemulțămire îl scoatem din mână germanimeii. (Aprobări vii).

Dar simțesc, că aș sevăși act de ușurătate, dacă nu aș lua în mână rezolvarea acestei chestiuni; simțesc, că în cazul acesta întru adevăr am face accesibil sufletul germanimeii maghiare, atât de patriotice, pentru aceste seduceri, cari, binevoii a fi cu atențiune, iată cum s'au întâmplat și până acum. Agitatorii aceștia știu foarte bine, că de germanimea maghiară nu se pot apropia cu agitațiuni politice, contra maghiarimeii. Intemeiază deci ziare economice. Stro-

pesc în holda bunului amic economic și încep apoi să samene câte o observație precaută, în legătură cu limba maternă. Urmăresc cu atențiune lucrul și pot să spun, că până acum singurul obiect, pentru care s'a dat atacul, a fost școala, anume, că limba germană peste tot nu să poate valora în școala cu limba de propunere maghiară. Se vede deci, că acesta e călcăiul lui Achile, unde poate fi vulnerată gândirea patriotică a Nemților din Ungaria.

Aici trebuie deci se luăm în mână modalitatea simplă, ușoară de sanare, dacă voim să nu se clatine unul dintre cei mai tari și inevitabil necesari stâlpi ai politicii naționale maghiare. (Aprobări). Din acest punct de vedere, dar și din acel punct de vedere, că *respectez din toată inima mea și dorințele și năzuințele referitoare la aceasta ale celorlalți cetățeni naționaliști de buze negermane ai țării, am căutat cale și mijloace, de a deschide o modalitate pentru împlinirea acestor dorințe, fără vătămarea limbii de propunere în instrucția maghiară de stat.* Și în privința aceasta ne-am pus pe acel punct de vedere, că: *»gubernul se va îngriji, ca în astfel de școli de stat, în cari se află în număr mai mare copii aparținători vreunei naționalități din patria aceasta, aceștia să se împărtășească de instrucție și în propria lor limbă maternă.* (Aprobări). *Se vor lua deci dispozițiuni corespunzătoare, ca din pedagogii se iasă în număr suficient învățători de școli populare, cari știu limba naționalistă vorbită în masse mari în țară, prin ce se face cu puțință instruirea copiilor în limba maternă, cum și aceea, ca comunicarea între învățători și copiii dați la școală, la început, până nu cunosc din destul limba maghiară, să se poată face în limba acestora.* (Aprobări). *Iosif Siegescu: Ideal pedagogic!* Tot despre aceasta în însemnările de mai târziu stau următoarele (cetește): *»La școlile de stat, precum și la școlile comunale și între acestea la cele grănițerești cu limba de propunere maghiară, se va introduce pe seama copiilor de limbă maternă română limba română, ca limbă auxiliară și ca obiect auxiliar de învățământ, în scopul, ca să se ușureze progresul copiilor de limbă maternă română și ca să învețe și în limba lor maternă scrisul și cetitul.* Deci obiect de învățământ intru atâta, ca să poată învăța scrisul și cetitul. (Cetește): *»Pentru a face aceasta cu puțință, într'un număr potrivit de pedagogii să introducă limba română, și chiar și până se va arăta efectul acestei dispozițiuni, împărțirea de oficiu a învățătorilor aflători în serviciul statului și cunoscători de limba română se va face astfel, ca ei se ajungă în ținuturi locuite de Români.* (Aprobări.)

Acum putem merge mai departe. Legea dă drept bisericilor, reuniunilor, fundațiilor, de a înființa școli medii cu limba de propunere nemaghiară. Natural, că guvernul recunoaște cu prevenire dreptul acesta. Chestia ajutorării din partea statului a astor institute guvernul trebuie însă din caz în caz să o aprecieze, amăsurat împrejurărilor existente și ținând în vedere, că în ținutul respectiv este de fapt trebuința de o nouă școală medie? (Aprobări. Cetește): *»Gubernul și până acum a ajutat cu prevenire școlile medii cu limba de propunere nemaghiară, în forma în care ajutorarea a fost cerută până acum, anume, ca întregire a salarelor profesorilor; și e de luat în seamă, că până ce sub astfel de titlu ajutorul dat unei școli medii, la institutele de învățământ romano-catolice face 10 000 coroane, la protestanți, dacă nu mă înșel, 12 000 cor., la școlile cu limba de propunere română face 19.500 coroane.* Astfel apăsăm noi cultura română în Ungaria! (Ilaritate).

Ce se atinge special de chestia întregirii gimnaziului din Brad, — e gimnaziu cu patru clase și e vorba de prefacerea lui în gimnaziu complet, — guvernul e aplecat a intra în tractări cu bunăvoință. Dar sgândărea stărilor actuale dela gimnaziul din Beiuș, cu atât mai puțin ar ținea-o de motivată, cu cât acest gimnaziu dintru început a fost înființat cu limba de instrucție latină, și cu condiția, că dătător de ton să-i fie planul de învățământ general din Ungaria, iar propunerea limbii române să se facă într'o oră la săptămână. Față de această dispoziție a fondatorului e deci o concesie foarte mare pentru instrucția română starea de astăzi a lucrului. La gimnaziul superior din Beiuș de treizeci de ani starea e aceea, că în cele patru clase inferioare limba de propunere e cea română, în cele patru clase superioare cea maghiară. S'a abordat chestia schimbării acestei stări de lucruri, dar nu am intrat în discuție, după cum peste tot nici unde nu ne-am dimis în privința aceasta la dezvoltarea îndărăt a limbii de propunere la institute. Cu privire la acestea însemnările de mai târziu sună (cetește): *»Gubernul sprijinește cu prevenire școlile medii cu limba de propunere nemaghiară. Intrucât școlile respective reclamă întregire de salar dela stat, mărimea acestuia nu poate să treacă în mod esențial peste întregirea de salar a altor institute din patrie. În cazul acesta, suma care trece peste măsura maximală ajunsă la valoare, ca întregire de salar la alte școli medii, o vor primi ca ajutor de stat, ceea ce, în înțelesul art. de lege 30 din 1883, asigură ingerința necesară pe seama statului.*

Anume, lucrul stă astfel, că ajutoarele de stat cerute pe temeiul legii dela 1883 despre școlile medii, dau guvernului anumite ingerințe; ingerința crește în măsura urcării ajutorului de stat, și cum binevoii a ști, devine drept de deplină dispunere atunci,

când măsura ajutorului de stat trece peste 50%. Iar după legea din 1907 despre școlile medii, întregirea de salar acordată se dă numai sub titlul întregirii de salar a posturilor singuratic de profesori, și nu asigură pe seama statului nici un fel de drept nou, sau de ingerință. Școlile medii cu limba de propunere română n'au recurs, în înțelesul legii din 1883, la ajutor de stat. În schimb, întregirea de salar, care nu asigură nici un fel de ingerință statului, au cerut-o, și anume, după cum binevoii a vedea, fiindcă la ele salarele originale ale profesorilor sunt foarte mici, în măsură cu mult mai mare decum se dă celorlalte școli profesionale, căci la catolici suma face 10.000, la Români 19.500 coroane, astfel, că pe când la institutele romano-catolice, dacă ajutorul de stat trece peste zece mii coroane la un gimnaziu, asigură deja ingerință pe seama statului, în privința aceasta școlile cu limba de propunere română se bucură de ajutor de stat până la suma de 19.500 coroane, fără ca din aceasta să se nască pentru guvern vreun drept direct de dispunere. În privința aceasta stăm pe acel punct de vedere, că noi și în viitor sprijinim cu multă plăcere institutele cu limba de propunere română; însă sub titlul întregire de salar, deci astfel, ca să nu căpătăm drept de ingerință, nu le putem sprijini cu sumă mai mare, decât pe celelalte institute profesionale. Intrucât deci doresc să aibă ajutor în măsură mai mare, pornească pe calea celorlalte, ceară ajutor pe baza legii dela 1883, art. 30, prin ce apoi ajunge și statul în poziția de a i se da contra-serviciul corespunzător. Așa cred, că aceasta corespunde pe deplin punctului de vedere al egalității de drept (Aprobări vii).

Așa dară (cetește): *»Gubernul consimte cu plăcere, ca gimnaziul din Brad să fie completat. Află, ce e drept, de mai oportun ca cele patru clase superioare să fie cu limba de instrucție maghiară, dar dacă să pune pond deosebit, nu are excepție, ca pe lângă propunerea reglementară a limbii și literaturii maghiare, să decurgă instrucția și în clasele superioare în limba română. Intrucât într'un loc, aflat de potrivit și din partea guvernului, s'ar ridica încă un gimnaziu superior cu limba de instrucție română, se va împărții și acesta de întregire de salar și de ajutor de stat.*

Mărturisesc sincer, că nici stimatul meu amic, domnul ministru de culte, și nici eu nu ne-am bucura, dacă în țara aceasta s'ar înmulți școlile medii cu limba de propunere nemaghiară. Ținem, că aceasta e o acțiune greșită în politica culturală, din punctul de vedere al respectivilor. Noi credem, că e mai ducătoare la scop procedura, dacă în organismul școlilor medii se acceptează întru toate organizarea maghiară cu privire la instrucție. Dar ne-am pus pe punctul de vedere, — domnii cu cari am tractat, au pășit aici cu dorințe departe mergătoare, — și am spus așa, ca noi

în cazul, că succede deplina armonie, dacă succede se fie modificat programul partidului naționalist astfel, ca din el se fie pe deplin eliminate elementele neîncrederii, *nu ne ferim de aceea, ca chestia întregirii gimnaziului din Brad și chestia înființării încă a unui gimnaziu să o pertractăm.*

Așa cred, că dacă ne gândim, că în cele din urmă cât de modestă e aceasta contravaloare dată pentru favorul pe care l'aș vedea eu din toate punctele de vedere în abandonarea acțiunii contrare politice a partidului naționalist român, putem primi fără frică răspunderea pentru aceea, că am fost aplecați a acorda acest contraserviciu. (Aprobări.)

S'a pus în discuție și chestia comunităților de avere grănițarești și a fondurilor comunităților de avere. Cu privire la acestea am declarat (cetește): «Comunitățile de avere grănițarești și fondurile comunităților de avere nu au caracter naționalist, sau confesional, ci teritorial. Ele compet tuturor cetățenilor, cari locuiesc pe teritoriile fostelor confinii militare, și orice chestie referitoare la ele, se decide cu ținerea în vedere a acestui principiu fundamental, dar ținându-se cu bunăvoință în vedere și împrejurarea, că cea mai mare parte a poporațiunii din ținuturile din întrebare aparține naționalității române. Dreptul confesiunilor, reuniunilor și al fundațiilor, de a ridica internate, natural că rămâne asemenea neatins».

Ce se atinge de instrucția religioasă, punctul de vedere al guvernului încă e acela, că: «Instruarea religioasă a elevilor să se facă în limba maternă a lor, și de regulă prin preot aparținător bisericii respective. Amăsurat acestora, în locul ordinațiunii aflătoare acum în vigoare, se va da ordinațiune nouă, pusă pe acest principiu».

Eu înainte cu patru ani în repetițe rânduri mi-am exprimat convingerea, că ordinațiunea aceasta, care vrea să constrângă pe preoți, ca copiii de limbă străină să le propună catehismul și religia în limba maghiară, e păgubitoare în toată privința, iar pentru politica națională maghiară ea nu înseamnă tărnie, ci slăbiciune și pierdere. (Aprobări vii.) Pentru că ea nu înseamnă, că fie în orice privință ar deveni mai tare valoarea culturii maghiare, nu înseamnă, că fie în orice privință ar slăbi agitația în contra politicii naționale maghiare, ci din contră, dispoziția aceasta deșteaptă și la Români cu gândirea cea mai patriotică sentimentul nemulțumirii (Așa e!), sentimentul ofensării, al vătămării pe terenul libertății lor îndreptățite, și mână apa deadreptul la moara agitației, spre extremele ei direcții. (Philipp Iános: Nu numai la Români. Și la alții!) Natural, de sine înțeles. Căci spuneam deja mai înainte, că în privința aceasta eu am vorbit aici cu Români, vorba e deci despre Români, dar eu înțeleg pe toți cetățenii nemaghiari. (Aprobări vii.)

Repet deci, acesta încă e un splendid exemplu, că ce primejdie se cuprinde în aceea, dacă oamenii consideră de principii anumite fraze, și voină a se ridica la înălțimi principiare, se iau după anumite lozince aprioristice. Principiul, că limba de instrucție în instituturile maghiare ale statului are se fie cea maghiară, e un principiu foarte corect, întru atâta și acolo, unde el de fapt aduce la valoare cultura maghiară, unde promovează dezvoltarea, lățirea, valorarea culturii maghiare; dar arma se descarcă îndărăt deadreptul, din punctul de vedere al politicii reale să păgubesc deadreptul interesele națiunii maghiare, dacă se aplică în mod consecvent executarea principiului acestuia, estinzându-se și pe terenul pe care, repet, nici cu o jotă nu devine cultura maghiară mai favorabilă, mai tare, nici cu o jotă nu se valorează ea mai

bine, din contră, dacă se află cumva preoți români, sau cu un cuvânt, de limbă nemaghiară, cari sunt nemulțumiți cu situația actuală, nemulțămirea o va potența la ei dispoziția aceasta, și dacă intră în școală și amărăți vor preda bieților copii din catehism formulele cari se învață de-arostul, se vor îngriji ei și de aceea, ca lucrul acesta să fie folosit în scopul deșteptării sentimentului de împotrivire față de aspirarea maghiară. (Așa e!) Facem deci deadreptul serviciu cauzei naționale maghiare, dacă cu privire la propunerea religiei ne punem pe principiul, ca ea pretutindenea să se facă în limba maternă a copiilor. (Aprobări generale.)

Acum urmează o declarație a guvernului, care în mod natural stă în legătură strânsă cu aceea, că atitudinea politică a românilor din patrie care va fi, va fi oare de așa, ca să deștepte încredere și să servească de îndemn națiunii maghiare și statului maghiar, ca în chestia dezvoltării mai intensive a culturii române să pună la dispoziție și mijloacele de stat? Asta ar fi că: «In ținuturi locuite în masse mai mari de Români, în școlile medii se va propune elevilor de limba maternă română, limba română, ca studiu obligat, în extindere potrivită». Aceasta încă se referă și la cei de altă limbă, dela alte școli medii (Cetește): «Tot la aceste școli medii se vor face dispoziții corăspunzătoare, ca elevii maghiari ai școlilor medii să poată învăța limba română».

Asta e, despre ce vorbisem mai înainte, că să va propune în mod facultativ în cele patru clase superioare. Precum în întreaga viață școlară și în firul instrucției, așa și la propunerea istoriei mai ales, voim să se poarte în special de grije, ca trecutul poporului român, tradițiile sale, conștiința sa, să fie pe deplin stimată. Și aceasta e, cred eu, o cerință însemnată a politicii naționale maghiare. Cauzei naționale maghiare nu face nime serviciu mai rău, un serviciu mai nedemn nu mi pot închipui pe seama cauzei naționale maghiare, — decât dacă își arată cineva prin aceea că e mare Maghiar și mare patriot, că vătămă alipirea naturală a cetățenilor de buze nemaghiare ai țării acesteia la neamul lor propriu, (Aprobări vii și aplause) la unitatea lor proprie etnografică, acest sentiment vrednic de stimă, de care, dacă s'ar desbrăca, ar perde din valoare. (Aprobări vii.) Deadreptul involuntar, dar puternici ajutători ai agitatorilor naționaliști sunt deci nevinovații Maghiari, al căror patriotism să manifestă pe căi atât de păgubitoare, și scuzați, într'un mod cu totul nedemn de caracterul cavaleresc maghiar. (Așa e!)

Pe un conducător naționalist român, foarte distins, foarte agil, l-a întrebat un amic din copilărie, — eu așa am auzit, dar cred că e adevărată istoria, se numește Cosma, — că cum se face, că el se poartă cu atâta antipatie față de maghiarime? A primit răspunsul, că Cosma viața întreagă și-a petrecut-o în școală maghiară. Instrucție în școala poporală, școala medie, și la academie, a primit în școli maghiare, și afirmative ar fi spus: «Am fost considerat totdeauna de cățeluș puturos valah. Cățeluș valah am rămas». (Așa e.)

Astfel plantăm noi antipatie în aceia, cari pe lângă o altă purtare, mai corectă, ar deveni cetățeni buni, de încredere, patriotici ai țării. (Așa e.)

S'a atins și chestia ajutorării mai intensive a școlilor confesionale române și a instituțiilor religioase. În privința aceasta poate că am surprins și pe domni cu cari am pertractat cu datele statistice, din cari se vede că: «Guvernul și de present contribuie cu o sumă anuală care trece peste șapte milioane la acoperirea cheltuielilor instituțiilor bisericești și șco-

lare române, și nu se ferește nici de o urcare corespunzătoare a acestei ajutorări, în măsura trebuințelor ce se vor arăta, și cu considerare la starea financiară a statului». (Aprobări.)

S'a făcut vorbă și despre autonomia bisericilor. Mă rog, așa cred, că despre aceasta s'ar face vorbă de prisos. Căci dacă privesc în jurul lor stimații condeputați români, s'au conțetățenii aparținători vreunei biserici române, ori peste tot opinia publică a Românilor din Ungaria, pretutindenea în lumea întreagă, vor afla că cu desăvârșire unică e autonomia, pe care o are în Ungaria biserica gr. ort. română și sârbă.

Eu având acuma a mă ocupa cu importanta chestie a organizării, nu a bisericii române, ci sârbești, mi-am ținut de datorință a cunoaște în mod mai temeinic organizarea bisericilor ortodoxe de pe teritoriul altor state, și rog pe orișicine, care se interesează de această chestie, să privească la organizarea bisericilor ortodoxe din Sârbia și din România, — fără a mai vorbi de cea din Rusia și de cele de pe alte teritorii, — dar privească la cele de pe teritoriul celor două state independente, înrudite cu ortodoxii noștri, și facă comparație între drepturile pe cari le au bisericile poporului român din Ungaria și acelea pe cari le are în România independentă elementul catolic. (Așa e!) Guvernul foarte natural, că respectează drepturile bisericii gr. ort. române și autonomia ei fără păreche în întreaga lume. (Finea va urma.)

Nr. 1854 Școl. 1914.

Oficială.

DI ministru al instrucției publice organizează și în vacanțele mari ale anului acestuia ca de obicei cursuri de vară pentru învățătorii și învățătoarele școlilor populare. Se vor ține anume: cursuri pentru învățători în preparandiile din Arad, Baja, Budapesta, Igló, Kiskunfélegyháza, Cluj, Losoncz, Sighetul Marmăției și Timișoara, iar pentru învățătoare în edificiul școlilor primare de stat din Eperjes, Szepesi St. Georgiu și Szabadka.

Programul acestora e acelaș în toate cele 12 orașe și cuprinde următoarele cursuri:

1. Priviri asupra celor mai nouă idei și instituții pedagogice-sociale din străinătate și din patria noastră, 10 ore.
2. Desemn și dexteritățile manuale în serviciul intuițiunii, 4 ore.
3. Instrucția limbii maghiare în școlile nemaghiare (cu explicarea noului plan de învățământ și a instrucției metodice) în 10 ore.
4. Propunerea cântărilor, a desemnului și a lucrului manual în școlile primare (cu explicarea planului de învățământ și a instrucției) 8 ore.
5. Importanța practică a raporturilor sociale în legătură cu propunerea aritmetice și a științelor naturale, 5 ore.
6. Lecțiuni de model în legătură cu cursurile de sub p. 2—5, 12 ore.
7. Tovărășiile economice și învățătorul poporal, 6 ore.
8. Modulile cele mai simple de contabilitate economică, 2 ore.
9. Ocupațiuni practice din desemn și din lucrul manual, 30 de ore.
10. Excursii și vizitări de instituțiuni publice în după-amezile libere, după împrejurările locale.

În fiecare curs se primesc câte 50 de ascultători (ascultătoare), dintre cari 30 primesc gratuit din partea statului locuință și mâncare în diferite internate, și pe lângă aceasta și câte 15 coroane bani de drum, iar ceilalți primesc numai locuință gratuită. În ce privește mâncarea, aceasta o pot avea pe prețuri moderate în institut.

La aceste cursuri poate fi primit ori care învățător și învățătoare

cu diplomă din țara întreagă. Pețițiile în acest scop trebuie înaintate inspectorului regesc concernent până cel mult în 15 Maiu n. a. c.

Oficiile parohiale sunt poftite prin aceasta a comunica imediat învățătorilor noștri cuprinsul acestei notificări.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 1624 Școl. 1914.

Notă oficială.

Ministru de culte și instrucție publică va organiza în vara anului curent un curs întregitor pentru conducătoarele de azile. Cursul se va ține în institutul pentru conducătoarele de azile din Hodmezővásárhely. El începe la 1 Iulie a. c. și durează 3 săptămâni.

Vor fi primite 60 conducătoare de azile. Dintre acestea 40 vor primi locuință și mâncare gratuită în institut plus 15 cor. cheltuieli de drum. Celelalte 20 vor primi numai locuință gratuită, iar pentru mâncare — dacă doresc s'o aibă în institut — vor plăti 30 coroane.

Cererile netimbrate adresate ministerului de culte și instrucție publică au să fie înaintate prin inspectoratele regești competente până la 1 April nou 1914.

Acestea se comunică pentru orientarea celor interesate.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar ținută la 13 Februarie 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Convocarea senatului imperial. În foaia oficială dela Viena a răpărut autograful preainalt, prin care senatul imperial al Austriei este convocat pe 5 Martie n. la Viena. Guvernul va face o nouă încercare de a aplana divergențele, pentru a putea începe senatul o activitate rodnică, iar dacă nu va succeda, ori guvernul se retrage, ori parlamentul va fi d'solvat, pentru a se face alegeri noue.

Tratatul cu România. Astăzi, Luni, se începe în dietă discuția asupra vorbirii contelui Tisza István, ministru prezident al țării, rostită în 20 Februarie în chestia tratatelor purtate cu fruntașii Românilor. La discuție vor lua parte toți fruntașii opoziției unite maghiare, câțiva dintre deputații din partidul guvernamental și apoi deputații naționaliști. Tot în chestia tratatelor cu România contele Tisza a fost interpelat și în casa magnaților, József, din partea contelui Károly Gyula, care află tratatele de foarte păgubitoare pentru maghiarime și ideea de stat maghar. Contele Tisza a răspuns, că partidul naționalist român ex'stă. Activitatea și o dezvoltă în cadrele legii. Deci nu a fost nici o greșală, că guvernul a stat de vorbă cu conducătorii partidului, pentru a le cunoaște durerile și dorințele. Casa magnaților a luat la cunoștință răspunsul, cu 92 de voturi contra 37. Tot în chestia aceasta a interpelat Joi în casa magnaților și contele Vgyázó Ferencz, iar prim-ministru Tisza i-a răspuns și lui pe scurt. Casa magnaților a luat la cunoștință și acest răspuns.

România.

Deschiderea corpurilor leguitoare. Vineri, în 21 Februarie, se va face în București deschiderea solemnă a corpurilor leguitoare române, prin mijloc de tron, rostit din partea Majestății Sale, Regelui Carol. Alegările sunt toate terminate și ele au dat o majoritate impunătoare guvernului liberal român, fiind însă binășor reprezentată și opoziția, atât în camera cât și în senat. Din cameră fac parte și naționaliștii Nicolae Iorga și A. C. Cuza, apoi tribunul Nicolae Fleva.

Străinătate.

Domnitoriul Albaniei. Pecearea principelui de Wied în noua sa patrie a suferit o mică întârziere, în urma faptului, că noul domnitor al Albaniei, după ce a făcut vizite pe la toate curțile puterilor europene, și-a ținut de datorință să se prezinte și țării ruse, în care scop a sosit Vineri la Petersburg, cu planul de a sta acolo două zile. După sosirea sa acasă din capitala Rusiei, să va stabili planul călătoriei

sale spre patria sa cea nouă. Delegațiunea, care a fost în cel de-ia oferit tronul A. baniei, a umblat pe la Viena săptămâna trecută, unde a fost primită în audiență din partea Monarhului. Sămbătă, iar mai înainte făcuse vizită contelui Berchtold, ministrul de externe al monarhiei noastre.

Dela sate.

Inmormântarea preotului Ioan Schiopu din Crisbav.

Martii în 11 Februarie s'a făcut inmormântarea regretatului preot *Ioan Schiopu*, care atât între colegii săi, cât și între prietini și cunoscuți s'a bucurat de multă dragoste și simpatie, din care cauză moartea lui a și provocat regrete unanime.

La public numărös și distins din comunele vecine, ba și înșiși prietini de ai săi din Brașov au grăbit să-și dea cea din urmă cinste, petrecându-l la groapă.

Actul inmormântării a fost condus cu mult tact de P. O. D. protopop al Brașovului *Dr. V. Sufiu*, asistat de: Comanescu sep., Crețtar, Bucea, Giurgiu, Zoreș, Gavriilescu, Meret, Z. Popovici, Nar, Greceanu Constantin, Goția și Marin.

Cântări funebrele au fost cu duioșie cântate de Toma Brenoi, precum și de un grup de învățători prezenți la această tristă solemnitate.

Intregul serviciu a făcut asupra năerosului public o adăucă impresie.

Sfârșindu-se pomposul serviciu, P. O. D. protopop Saftu a rostit un emoționant panegiric, care a stors lacrimi din ochii tuturor.

A arătat frumoasele calități ce împodobeau pe răposatul, calități cari l-au făcut plăcut tuturor, fiind totdeauna precum devotat bisericii și neamului său, prin ce a impus și stărilor. El n'a fost numai preot harnic, ci a fost și un om de inimă, la a cărui masă ospitală mulți au petrecut momente plăcute.

În numele numeroșilor săi colegi și prietini a vorbit la mormânt cu multă duioșie părintele *Zenovie Popovici*.

Petrecut de julea întregului său popor din loc și din jur, precum și de numeroșii săi prietini și cunoscuți, în dangătul trist al clopotelor și în jalnice cântări a fost dat pământului acela care a fost *Ioan Schiopu*.

Tia, a cărui viață a fost destul de sbrucimată — îi dorim acum somnul lin, și fi încredințat, că cei cari te-au cunoscut, nici când nu te vor uita. — No —

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, la 29 Ianuarie n. 1914, Reuniunea meseriașilor sibiieni și-a ținut prima sedință literară, totodată festivă din a. c. Prezidentul *Tordășianu*, bineventând numeroși participanți, al căror număr a trecut bineșor peste 200, face o privire retrospectivă asupra celor 184 ședințe literare, s'au ținut dela 24 Martie 1899, când s'a organizat ședința inaugurală a lor. Stăruie asupra importanței culturale-sociale ale acestor fel de ședințe, de cari acum să țin sub numerele de „Șezători literare” în numărare din orașele și comunele mai de samă ale noastre. Spriginită Reuniunea meseriașilor sibiieni de concursul prețios al profesorilor noștri și al altor intelectuali, ca ține cu un fel îndărătnicie binevoitoare la găzele croite, cari dac la bun sfârșit tot ce s'a întreprins și tot ce să face și astăzi, nu numai pentru înmulțirea și bună starea materială a meseriașului român, ci și pentru cultivarea inimii și a minții lui. În firma speranțe, zice dl *Tordășian*, că toți cei buni ai noștri, nu numai că vor aproba lucrările noastre, ci ne vor sprigini și pe viitor în năzuințele, ce ni le dăm pentru a avea o clasă de meseriași buni, harnici, preceptuiți în ale meserilor și luminați în toate privințele, declară ședința deschisă și pune în vedere, că dl profesor *Dr. Balan* împiedecat de alte afaceri, s'a înlocuit prin dl profesor *Dr. Silviu Dragomir*, care va binevoi a ne prelege de astă dată.

Intrați în programul ședinței, dl *Ilie Măgeanu*, cul. tipograf, ne cetește un tractat ocazional despre unele obiceiuri la sărbătorile Crăciunului; sodalul tinichigiu *J. Boteș*, re predă bine peșea „Scut și armă” de Coșbuc; cul. tipograf *Ionel Gurca*, a ceit conferința sa despre „Șoimul ardealului” (A. Vlaicu) și despre tinerul A. Iacob, cel care are un model aeroplan, în multe privințe cu părți ce să abat dela aeroplanele cunoscute și care își așteaptă patroni pentru a-și vedea aeroplanul confecționat plutind prin văzduh. Intrăceea dl profesor *Dr. S. Dragomir*, nc-a vorbit despre înălțătoria mișcare politică desfășurată de Români din Ardeal în anii 1791—1792. Din multele știri, ce ni s'au păstrat cu pri-

vela această, zice d-sa, reiese tot mai mult simțul politic al acelei generații, care a creat temelia politică a poporului românesc din Ardeal. Analizează în amănunte suplica Românilor, ce se distinge printr'un ton cuvioșos, dar plin de demnitate, și arată ce furtună a stărnit înaintarea ei la tronul împărațesc. E lucru firesc apoi, că având noi dușmani și acolo, unde nu ne așteptam, „suplica” noastră n'a putut avea efecte dorite. Meritul frunțașilor români de-a fi irghiebat însă această mișcare trebuie scos cu atât mai ales în relief, cu cât multe din peripețiile prin cari au trecut ei, au fost date uitării.

Conferința dlui *Dragomir*, ținută cu multă căldură și în termeni înțeleși, a fost ascultată cu multă evlavie de numerosul auditor, care l-a răsplătit cu aclamațiuni nesfârșite. După dl *Dragomir* a urmat învățecul lăcătuș *Simion Obăru*, care îmbrăcat în uniformă frumusească, dăruită de Reuniunea Crăciun, a declamat cu istețime, și pricepere cezia „O scrisoare din Mersel-Melo” de Coșbuc. Trecând peste numeroasele declamațiuni, remarcă declamațiunea înpunătoare a deșteptei dșoare *Elena Bordea*, care, ca în totdeauna, a stors admirațiunea participanților.

La sfârșit s'au sortat 15 cârticele folosite a e între asistenti, iar dl *Tordășianu*, mulțumind tuturor pentru toate invită la ședința a 2-a din 13/26 Februarie c.

De încheiere mai amintesc că între participanții acestei ședințe, între alții, am remarcat prezența domnilor *Nicoae Băiă*, artist dramaturg din Pilsen, *Manole*, șeful biroului de informațiuni, *Dr. Simion Filipoi* candid de avocat, *Fuleș*, șef contabilul „Luminii” etc. etc. „*Daeu vede*”.

NOUȚĂȚI.

Sănătatea Reginei Elisabeta. Majestatea Sa, Regina Elisabeta a României, a fost operată la un ochi zilele trecute. Operația a fost pe deplin succesă. După buletinele medicale, cari se dau în fiecare zi, ochiul operat se găsește în cele mai bune condițiuni. Operația a fost sevrășită de profesorul *Dr. Landolt*.

Atentatul dela Dobrițin. Făptuitorii atentatului îngrozitor din Dobrițin au fost descoperiți din partea poliției din București. Ei sunt supuși și imperiului rusesc, și în urma dovezilor adunate în contra lor au fost deținuți. Se numesc *Căldărău*, un tiner universitar din Basarabia și *Teodorov*, fost matroz rusesc pe vasul de război *Potemkin*. E dovedit, că oamenii aceștia au avut înțâlnire cu *Bobrinski*, marele propagator al parsavismului, și că din săraci lipiți pământului ce erau mai înainte, în timpul din urmă cheltuiiau la bani din greu. Firele cercetării au dus deodreptul la palatul legațiunii rusești din București, și zărele scriu că guvernul român s'a adosat cabinetului din Petersburg cu recercarea se rechame pe fostul căpitan *Trotkoj*, împărțit legațiunii de serviciu, care pare a fi amestecat în această urată afacere. Faptul e deci, că Rușii au sevrășit atentatul, au Români.

Cursurile „Asociațiunii”. Publicul sibiian a ascultat cu mult interes și mare atențiune conferința domnului profesor seminarial *Dr. Silviu Dragomir*, ținută ieri, Duminecă, la orele, 5 în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii”. A vorbit despre „Istoria Românilor din Ungaria dela 1848 până în zilele noastre”. Duminecă, în 8 Martie n., va vorbi domnul *Dr. Iancu Nistor*, profesor în Cernăuț, despre „Istoria Românilor din Bucovina și Basarabia, în veacul al XIX-lea”. Inceputul la orele 5 d. a.

Procesul Rutenilor. Pertractarea finală în procesul intențat Rutenilor pentru mișcarea pusă la cale de a trece cu toții îndărăt la legea ortodoxă, de care s'au ținut strămoșii lor, e terminată, și tribunalul regesc a pus termen pentru publicarea sentinței pe mâne Martii, la orele 12 din zi. Pertractarea, cum se știe, s'a ținut în Sighetul-Marmăției.

Exhumare. Joi s'au exhumat rămășițele pământesti ale arhiducelui *Leopold*, care purtase titlul de mare duce al Toscanei și fusese înmormântat cu deosebire pompă la Roma în 1870. Cadavrul a fost adus la Viena, pentru a fi așezat în cavoul imperial dela Capetini.

Militare. Din Viena se anunță, că în Martie și la începutul lui Aprilie se vor întruni șefii statului major dela toate corpurile de armată. La întrunirea aceasta au să se dezbătă afacerile privitoare la serviciul intern al corpurilor noastre de armată.

Spitale nouă în Ardeal. Se vestește din Deva, că s'a pornit o acțiune în cercurile oficiale pentru a se înființa două spitale comitatense, și anume: unul la Hațeg și unul la Orăștie.

O relicvie. În Londra s'a licitat zilele acestea o valărie rămasă dela compozitorul *Richard Wagner*. Interesul publicului la această vânzare n'a fost tocmai extraordinar: Pațaria s'a vândut cu 470 de coroane.

Mari furtuni. În Spania și Portugalia întreagă au băntuit săptămâna trecută furtuni cumplite. Răuri numeroase s'au revărsat. Ploile torrențiale au pricinuit pagube enorme.

Scrubii în mari cantități. Din Hamburg se știe, că în zilele din urmă pescarii au prins scrubii (heringi) în număr atât de uriaș, încât prepararea cantității întregi este imposibilă. Sute de mii de pești stau în gămezi mari, putrezesc și se întrebunțază pentru îngrășatul ogoarelor.

Rețeaua căilor ferate europene. Lungimea liniilor ferate europene în 1913, cum arată ziarul parisiian *Officiel*, a fost de 342.923 kilometri, cu 4043 k'm mai mult decât în anul precedent. Germania are căi ferate de 64 mii k'm, Rusia 65 mii k'm, Franța 51 mii k'm, Anglia 38 mii k'm, Austria 24 mii k'm, Ungaria 22 mii k'm, Italia 17 mii k'm, Spania 15 mii k', Suedia 14 mii k'm și Belgia 8 mii k'm.

Serbările din Deva, date în 21 Februarie n. au fost foarte succese. Raport amănunțit aducem în numărul viitor.

Zagreb. Un ziar opozițional din Budapesta scrie, că oficiile postale din Croația resping toate scrisorile din Ungaria, dacă poartă pe adresă cuvântul ungaric *Zagreb*, în locul croatului *Zagreb*.

Fapt imbecurător. Curtea cu jurați a Sibiiului nu se va întruni în primăvara anului curent, neavând de pertractat nici un singur caz.

Conferință internațională. S'a deschis în Roma, fiind de față și domitorul Italiei, conferința internațională pentru cercetarea și combaterea boalelor de plante. Președinte al conferinței a fost ales reprezentantul Franței, *Develle*.

O mie de nunte. În ultima Duminecă din carnevalul acestui an s'au încheiat în bisericile din Viena o mie de căsătorii. Cu toate acestea cifra respectabilă de o mie însemnează o scădere față de cifrele anilor precedenți, căci în 1912 în aceeași zi s'au făcut 1100, iar în 1913 peste 1200 căsătorii. S'au mai serbat în Viena Dumineca trecută 200 căsătorii de argint și 6 de aur.

Subvenție refuzată. Din Berlin se anunță, că adunarea imperială s'a ocupat Miercuri cu petiția care cerea să se înființeze din partea statului o fundațiune de o jumătate milion de mărci pentru sprijinirea jocurilor festive dela Bayreuth. Adunarea n'a împlinit cererea, ci a trecut la ordinea zilei.

De arandat o moșe de 228 jugăre în hotarul Turzii, din 1 Aprilie a. c. Informațiuni se dau în cancelaria domnului avocat *Dr. Octavian Russu*, la „Albina”. Moșia e compusă din pământ arător, fânețe și pășune și se arendează pe mai mulți ani.

Moartea unui pretendent. Într'un palat al Parisului a încetat din viață în etate de 68 de ani principele *Juan de Aladro Castriota*, prentelul tronului albanez. Acest principe, care era ministru plenipotențiar al Spaniei la Paris, afirma cu tărie că tronul albanez i se cuvine numai lui, căci este următorul direct al lui *George Castriotul*, din veacul al 15-lea; lumea însă nu l credea și prințul nu avea acte doveditoare. A lăsat după sine o avere uriașă și o bibliotecă însemnată, care cuprinde toate scrierile privitoare la istoria Albaniei.

Ședință de constituire. Comisiunea permanentă a comitatului Sibiiu, pentru educarea poporului și-a ținut ședința sa de constituire sub conducerea și prezidiul vice-comiteiului comitatens *Gustav Fabritius* — în 26 Februarie n. în sensul §-lui 8 al art. de lege XXVIII 1876 și § 3 al statutelor com. Nr. 146/1889, cu care ocaziune funcționarii acestei comisiuni — în persoana lui *Iuliu Bardosy* inspector de școale în r. ca prezident, *Iosif Nagy* protopop-parch ref. ca viceprezident și *Enric Krebs* docent popular r. cat. ca notar — au fost pe un ciclu de 3 ani din nou aleși.

Earăși tablouri furate. Din Muzeul britic al Londrei s'au furat mai multe tablouri prețioase. Faptul s'a ținut secret pentru a se ușura cercetarea poliției. S'a constatat, că făptuitorii au fugit la Paris. Aici în adevăr a și fost arestată o persoană, la care s'au găsit o parte din lucrurile furate. Se crede, că arestatul ar avea mai mulți complici.

Mulțumită. Subscrizul în numele comitatului parohial din Pișchinți, aduc mulțumită d'ui *Octavian Bude* paroh, pentru donațiunea a 22 de volume pentru biblioteca parohială nou înființată. Rog tot odată și pe doi autori de cărți a ne onora cu câte un exemplar din scrierile lor: poșta Benecenc. Pișchinți, 24/II 1914. *Petru Doroga*, notar al comitatului și învățător.

La fondul Victor și Eugenia Tordășian pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: *Sebastian Rusan*, paroh (Vulcan—Hațeg) și soția sa *Rea-Silvia*, 1 cor., cu prilejul botezului copilei *Eleonora*, a sergent majorului *Ilie Dragomir*, fiind nași *Iosif Körösi* și *dne*, (Ludoșul mare), prin moașa *Maria Imbăruș*, cor. 398; la botezul băiatului *Ioan*, fiul lui *Ioan Florea*, sergent major au dăruit neșul *Zaharie Harhoiu* (Ațel), învățător, 1 cor. tatăl băiatului *Ioan Florea*, sergent major, 40 bani, bunicul său *Nicolae Florea*, ec și *Ioan G. Imbăruș*, câte 20 bani, *Ana Koczi* n. *Tradache* în amintirea socrului său *Iosif Koczi*, 40 bani și dșoara *Aurelia Rev*, modistă, 20 bani.

Economie.

„Albina”, institut de credit și economii în Sibiiu. Își ține adunarea generală ordinară (a XLI-a) Sămbătă, în 21 Martie n. 1914. la orele 10 a. m. în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii”. Bilanțul anului trecut e încheiat cu un profit net de 703.627 coroane 62 fileri. Cu ocaziunea aceasta se aleg trei membri în consiliul de administrațiune. Capitalul societății al „Albinei” e acum șase milioane coroane.

„Economul”, institut de credit și economii, societate pe acții în Cluj. Își ține adunarea generală ordinară a XXVIII-a în 21 Martie n. c. la orele 10 a. m. în localitatea institutului din Cluj. Capitalul societății 400.000 coroane. Profitul curat al anului trecut 71.092 cor. 68 fileri.

Cărți și reviste.

Chestiunea manualelor de religie pentru școalele medii, de *Dr. P. Barbu*. Caransebeș 1914. Tipografia Diecezană.

Junimea, revista elevilor români de pretutindeni, apare lunar sub privegherea redacțională a unor domni profesori. Redacția și administrația: Liceul I. C. Brătianu, în Pitești (România). Abonamentul pe an: în țară 3 lei, în afară 4 lei.

Teatru.

(x) O sală plină, cu dispoziția de a rade, s'a întrunit Sămbătă seara la reprezentarea de beneficiu a d'ui *Carol Paziska*, care de mult s'a afirmat ca unul din artiștii talentați și diligenți ai scenei dela Sibiiu.

S'a jucat întâia oară farsa *Teodor o-bositul* în 3 acte.

Autorii lucrării — sunt doi — au căutat să se folosească de toată latitudinea, ce li se poate acorda în zugrăvirea persoanelor unei piese glumete. Au și izbutit în fiecare act, deși toate figurile fac parte dintr'o companie prea cunoscută publicului teatral.

S'a răs de rentierul bătrân și protector al artistelor fără aptitudini artistice. S'a răs de profesorul pedant și ridicol, de compozitorul cu buclele dezordonate și incapabil în ale muzice, de baronașul ramolț și risipitor al averii străbune, de universitarul chesfuind parale împrumutate — s'a răs de toți aceștia, și de alte persoane mai mult sau mai puțin trăsăite.

Rentierul, ocrotitor al „artei”, l-a creiat beneficiantul, dl *Paziska*, dovedind de nou că este o putere comică de prima ordine.

Un foarte corect profesor de matematică a știut să prezente dl *Steidner*. Bine s'a ținut dșoara *Wehrburg* în rol de cântăreță, asemenea și dl *Gebhardt*, compozitorul care își fredonează singur ariile, căci lumea îngrată nu i le înțelege. Ceilalți au săcundat, pe cât s'a putut.

Luni, în 2 Martie: *Seiră parisiiană*, trei piese în câte un act.

Martii, în 3 Martie: *Lilăcuț*, operetă de I. Strauss.

Nr. 624.

(400) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei a III-a de clasa primă din Sebeșul-săseșc se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în tab. B. pentru dotațiunea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul deschis oficiului protopresbiterial la Sebeșului, — și în conformitate cu dispozițiunile regulamentare pentru parohii să se prezenteze în biserică spre a cânta, respective celebra și cuvânta.

Sebeș, 31 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medvednu
protopop.

Nr. 61/1914 prot.

(395) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a Șuramare, din protopresbiteratul Sibiiului, devenită vacantă prin repausarea parohului Nicolau Opriș se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Reflectanții la acest post își vor trimite concursurile cu observarea prescrișelor regulamentare subsemnatului oficiu și se vor prezenta cu prealabilă încuviuțare în vre-o Duminică sau sâmbătoare în termenul indicat și în comună spre a cânta, predica, eventual liturghisi.

Sibiiu, în 29 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterial gr. ort. al tracului Sibiiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 163/1914.

(396) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Sânbenedic, pe baza Ordinului Prea-venerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 626 B. din 21 Ianuarie a. c. se scrie concurs a (IV) patra oară, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare în termenul sus-indicat subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a-se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea-de-baltă, 30 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tracului Târnavă.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 80/1914.

(397) 3-3

Concurs repetit.

Să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pentru ocuparea:

1. a postului de paroh din parohia de clasa a II-a Bărești cu filiile Dumesti și Lunșoara, a cărei venite sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești. Se observă, că în lipsa de concurenți cu calificatiune de clasa a II se admit și concurenți cu calificatiune, pentru parohii de clasa III a, conform conclusului sinodului arhidiecezan Nr. 82/1910.

2. a postului de capelan din parohia de clasa a III-a Godinești cu filiile Brașeu și Petrești, pe lângă neputinciosul paroh Alexandru Crișan a cărei venite sunt cele fasonate în coala B.

Capelanul va beneficia la jumătate din toate venitele acestei parohii.

Dela concurenți se recere să-și înainteze rugărilor în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila încuviuțare au a se prezenta în parohie, pentru a fi cunoscuți de popor, cum și de a cânta, predica și eventual a servi sfta liturghie în biserică, în vre-o Duminică ori sâmbătoare.

Iliă, la 31 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterial.

Z. Mureșan.
protopresbiter.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

După boală

de obicei urmează un timp, când reconvalescentul se simte moale, și se obosește la cea mai ușoară încordare. Aceasta stare reclamă o deosebită atenție atât la mari, cât și la copii. Pentru o nutrire corespunzătoare face Emulsiunea Scott reconvalescentului servicii serioase, ajutând să-și câștige un apetit bun. Emulsiunea Scott, care conține cel mai bun oleu de pește, este un anume un mijloc, fără păreche în a depărta moleșala, a întări corpul și ai reda dragostea de viață.

Emulsiunea Scott se poate lua atât vara, cât și în anotimpurile mai răcoase. f) (275) 42—

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteti în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă.

Emulsiunea Scott se poate lua atât vara, cât și în anotimpurile mai răcoase. f) (275) 42—

AVIZ.

Aduc la cunoștința On. Public din Sibiu și jur, că până când mi-am putut aranja o prăvălie proprie, după eșirea din tovărășie cu dl I. Radu, până acum am lucrat în tovărășie cu fratele meu I. Măozat. Cu stimă vestesc On. public, că de azi înainte mi-am deschis singur o

prăvălie de măcelar
în Str. Turnului (Saggase) Nr. 11

(edificiul „Ho'el Mihaiu“), care să întrunească toate condiții'e unei prăvălii moderne și mi-am asortat-o cu tot felul de carne: carne de vită, vițel, porc și miel. Afară de acestea țin slănină, unsoare și carne afumată etc. de prima calitate.

Prețuri moderate serviciu prompt și conștientios!

Rugându-mă de sprijinul Onor. public semnez

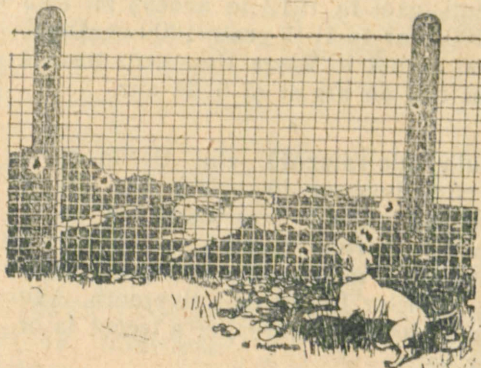
Cu deosebită stimă

Coman Mânzat,
măcelar

Sibiu, Str. Turnului (Saggasse)
(404) 2-3 Nr. 11 (Hotel Mihaiu).

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea neintre-impleturi-Hungaria. Se face năcută a patent. —
— mă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult.

A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impleturi și gard, de sârmă.
Budapest VIII Üllői-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientios.
Catalog ilustrat gratuit și franco.

(387) 3-20

Să pot procura altoaie pentru pomi roditoare de calitate ireproșabilă pomi roditori și pentru promenazi

VITĂ DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsai
Școala de grădinărit și stabiliment de viticultură.
Proprietari AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

(255) 9-12

„ZLAGNEANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Zalatna.

Active. Contul bilanț încheiat cu 31 Dec. 1913. Pasiv.

	K	f		K	f
Numărar	2,935	97	Capital social	100,000	—
Postaparcassa r. ung.	142	54	Fond de rezervă *)	10,546	82
Cambii în portfel	462,578	01	Depuneri spre fructificare	312,411	99
Imprumuturi ipotecare	61,321	49	Cambii reescomptate	141,737	41
Obligațiuni cu caventi	143	—	Avans pe efecte	27,600	—
Conturi curente cu acoperire	21,679	15	Imprumuturi ipotecare cedate	6,240	—
Efecte publice	44,800	—	Conturi curente și diverse conturi creditoare	18,543	92
Acți dela bănci	13,150	—	Interese transitorii anticipate	8,579	09
Casele proprii	48,600	—	Dividendă nereclamată	553	—
Realități cumpărate dela licitație	1,680	61	Profit curat	12,496	23
Magazin de cereale	480	—			
Debitori la bucate și diverse conturi debitoare	18,657	74			
Mobilier	2,500	—			
	678,708	51		678,708	51

*) Cu dotațiunea anului acestuia
Cor. 53,119 64.

Spese. Contul perdere și profit. Venite.

	K	f		K	f
Interese de depuneri	19,573	03	Interese de escompt	26,139	37
Interese fondului de rezervă	1,944	88	Interese ipotecare	4,905	23
Salare	5,269	88	Interese cont curent	2,219	47
Relut de quartir	666	66	Interese efecte	2,193	12
Chirie	900	—	Interese diverse	29	35
Spese de birou	1,821	96	Provizii și câștig la bucate	13,993	41
Porto	365	90	Chiria caselor proprii	2,584	81
Marce de prezență	1,190	—			
Dare directă și comunală	5,084	97			
Dare de interese de depuneri	1,957	30			
Competințe de timbru	55	00			
Amortizări: din casele proprii	328	63			
din mobilier	409	50			
Profit curat	12,496	23			
	52,064	79		52,064	79

Zalatna, la 31 Decembrie 1913.

Olariu m. p.,
director executiv.

Virgil S. Crișan m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Nicolae Cristea m. p., preș. **Victor Damian m. p., v.-preș.** **Petru Popoviciu m. p.**
Dr. Ioan Pop m. p. **Ales. Baieșan m. p.** **Dumitru Moguțiu m. p.** **Stefan Corpade a Anii m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le am aflat în ordine.

Zalatna, la 25 Februarie 1914.

(407) 1-1

Ioan Fodorean m. p., președinte.

Dr. Candin David m. p.

Parteniu Duca m. p.

Ioan Ursa m. p.

Dionisie Costea m. p.

Constantin Pop m. p., revizor expert al „Solidarității“.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșe“

SIBIIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIIU

și

filiala „Emir“, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16**cu prețuri ieftine.****Prețurile:**

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 =	K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 =	4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 =	5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 =	7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ 4-14	8-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ 8-14	8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	7-
Ghete cu țug ori sireto p. bărbați în Chevreux ori box	9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. barb. „ „ „ „	10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „	14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „	12-
Ghete americane „ „ „ „ „	13-
Ghete veritabile americane, cu sireto ori nasturi	16-
Ghete de piele de Antilope p. barb. în toate colorile	20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
In zile de sâmbătoare și Duminicile am înainte de amazi până la 10 oare deschis. (89) 42—

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.